

УДК 619:612.44:636.7

Бобрицька О.М., к.вет.н., доцент, © (olga.bobritskaya2410@gmail.com)*Харківська державна зооветеринарна академія*

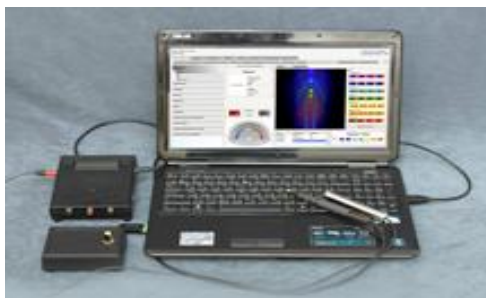
ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ СОБАК БІОРЕЗОНАНСНИМ МЕТОДОМ

У статті надані результати морфологічних та біохімічних досліджень крові собак з гіпофункцією щитоподібної залози, визначеної за допомогою діагностичного комплексу "ПАРКЕС".

Ключові слова: Біорезонанс, електромагнітні коливання, гіпотеріоз, біологічно активні точки.

Вступ. У природі немає нічого, що знаходиться у стані спокою. Усе рухається, коливається, випромінює енергію. Зовнішнє середовище впливає на організм людини та тварин за допомогою чисельних факторів, які є джерелом енергії. У свою чергу в організмі кожна клітина, орган, система органів, як і організм у цілому, генерує енергію та взаємодіє з умовами зовнішнього середовища, що постійно змінюються. При цьому зміни, що відбуваються у організмі, мають пристосувальне та адаптивне значення. З чого ж розпочинається реакція організму на вплив факторів зовнішнього середовища, які біологічні основи адаптації?

Сучасна наука, що базується на ученні про загальний адаптаційний синдром Г.Сел'є розкриває, нейрогуморальні механізми взаємодії організму і зовнішнього середовища, направлені на утримання гомеостазу в організмі. І в цьому механізмі важливу роль мають симпато-адреналова та гіпоталамо-гіпофізарно-наднирникова системи. Через ці системи підвищується функціональна активність не тільки наднирників, а й інших периферичних ендокринних залоз, зокрема й щитоподібної залози. Остання є ендокринною залозою, що контролює усі енергетичні процеси у тканинах, органах та органоїдах клітин. Відомо, що тироксин розподіляє реакцію окислювального фосфорилування у митохондріях, зменшуючи утворення макроергічних з'єднань, разом з тим посилює утворення тепла [1,2,3]. Крім того, гормони щитоподібної залози регулюють в організмі процеси морфогенезу, обміну речовин та енергії, продуктивні якості тварин та впливають навіть на рівні геному[4,5].

Фото 1

Основні порушення функції щитоподібної залози виявляються у формі гіпо- або гіпертиреозу, які

супроводжуються глибокими функціональними порушеннями в організмі.

Діагностика патології щитоподібної залози, що існує, базується на кількісному визначенні трийодтироніну (Т3) та тироксину (Т4), а також тиреотропного гормону гіпофіза, клінічного та біохімічного аналізу крові та інших показників. Останні роки ведуться пошуки нетрадиційних методів діагностики патологічних станів органів, систем та організму в цілому.

Справедливо твердження, що наука робить успіхи залежно від методик. Признаючи наявність в організмі функціональної енергоінформаційної системи, ученими сконструйовані прилади, що можуть реєструвати параметри електромагнітного випромінювання, яке має свої характеристики залежно від функціонального стану органа чи системи в організмі. При збудженні органу підвищується інтенсивність випромінювання, а при гальмуванні – вона знижується. Крім того, при виникненні патологій органи генерують інші, специфічні параметри електромагнітного випромінювання, які можна зареєструвати.

Матеріал і методи. Об'єктами досліджень було 14 собак різних порід (кокер-спаніель, дог, доберман, ердельтер'ер, ротвейлер) та безпорідних у віці від 4 до 6 років, у яких спостерігалися сонливість, випадіння шерсті, сухість шкіри, запори, зменшення частоти серцевих скорочень, температура тіла у нормі на рівні нижніх кордонів.

Для визначення функціонального стану тварин використовували діагностичний комплекс "ПАРКЕС", який є приладом біорезонансної діагностики і дозволяє провести дослідження тварин у повному об'ємі, визначити фізіологічний, а також патологічний стан органів і систем організму та взаємоз'язки між ними шляхом виміру електропровідності біологічно активних точок (БАТ) і оцінки її змін при включенні певних мікрорезонансних контурів (нозодів) (фото 1). Принцип дії приладу базується на явищі біологічного резонансу – визначення електропровідності БАТ при внесенні в електромагнітний простір організму мікрорезонансних контурів. Резонанс характеризується, як сильне зростання амплітуди електро-магнітних коливань під впливом зовнішніх дій, коли частота власних коливань об'єкта співпадає з частотою коливань зовнішньої дії. Величина біорезонансу є показником функціонального стану органів і систем організму. Попередніми нашими дослідженнями встановлено, що коливання величини біорезонансу у собак є від 7 до 29 одиниць шкали прилада [2].

Режим визначення функціонального стану тварин проводився технічно за повною аналогією з офіційно прийнятою методикою. Діагностичний комплекс "ПАРКЕС" має два електроди: активний (робочий) і пасивний. Робочий електрод розташовували на місця знаходження БАТ. Пасивний електрод з'єднували зі шкірою тварини, зафіксувавши його в паховій ділянці. Функціональний стан щитоподібної залози визначали за допомогою БАТ, локалізованих на передніх кінцівках із передньої поверхні стопи, на шкірній складці між 2-м та 3-м, 3-м та 4-м, 4-м та 5-м пальцями. Кістковими орієнтирами є фронтальна лінія, що проведена на рівні проксимальної треті

першої фаланги 3-го та 4-го пальців, або на 0,5 мм вище від рівня проксимального міжфалангового суглоба (суглоб 2-ї фаланги) 2-го та 5-го пальців.

Зважаючи на те, що порушення функції щитоподібної залози викликає цілий ряд змін у органах та тканинах, що безпосередньо відображається на складі та властивостях крові тварин, ми досліджували вміст гормонів щитоподібної залози (тироксину та трийодтиронину) й тиреотропного гормону методом імуноферментного аналізу, кількість формених елементів крові визначали у камері Горяєва, вміст гемоглобіну – геміхромним методом, визначення загального білка у сироватці крові – біуретовим методом, білкові фракції – турбометричним методом за Карпюком, концентрацію сечовини – уреазним методом, аміаку – за Кіллером, аміноазот – нінгідриним методом за Узбековим, креатинину – з пікриновою кислотою. Активність аспартат- та аланінамінотрансферази у сироватці крові – за методом Райтмана –Френкеля, а лактатгидрогенази – за методом Севела, концентрацію молочної кислоти – реакцією з параоксидифінілом.

Результати дослідження. При дослідженні 14 собак встановлено, що величина електропровідності БАТ шкали комплексу "ПАРКЕС" коливалася від 29 до 52 одиниць, що пов'язано, на нашу думку, з рівнем обмінних процесів, породи та маси тварин.

При використанні мікрорезонансних контурів гіпотеріозу у собак – явище резонансу спостерігали у 12 тварин, величина якого складала від 12 до 19 одиниць шкали приладу.

У 14 тварин відбирали кров для лабораторних досліджень.

При дослідженні крові виявили, що концентрація тиреоїдних гормонів у сироватці крові була зниженою та складала у середньому трийодтиронину $55 \pm 3,6$ Тг/Дл (з коливаннями від 40 до 71), тетрайодтироніну $1,4 \pm 0,12$ мкг/Дл (з коливаннями від 0,8 до 2,0) та тиреотропного гормону (ТТГ) – $1,4 \pm 0,21$. Зважаючи на те, що концентрація ТТГ знаходилася у межах фізіологічної норми, можна вважати, що гіпотеріоз у собак був первинного походження та пов'язаний з недостатною кількістю надходження йоду, хоча не виключається можливість гіпотеріозу, пов'язаного з іншими етіологічними факторами.

Вміст формених елементів крові був у межах нижніх кордонів фізіологічної норми. Кількість лейкоцитів складала у середньому $9,0 \times 10^9$ /л з коливаннями від $8,0 \times 10^9$ /л до 12×10^9 /л.

Кількість еритроцитів дорівнювала $5,8 \times 10^{12}$ /л з коливаннями від $5,0 \times 10^{12}$ /л до 8×10^{12} /л.

Рівень гемоглобіну склав 85-100 г/л, що є нижче фізіологічних норм (120-180).

У вмісті метаболітів азотистого обміну відмічалось деяке зниження рівня загального білка та альбуміну на фоні збільшення концентрації глобулінів. Так, концентрація загального білка у сироватці крові дорівнювала 48-52 г/л при нормі 54-71 г/л, альбуміну 20-24 г/л (при нормі 26,0-33,0 г/л), тоді як вміст глобулінів був 38-46 г/л.

Концентрація небілкових азотистих речовин (аміаку, аміноазоту, сечовини, сечової кислоти та креатинину) у середньому була нижче нормативних показників, особливо азоту вільних амінокислот та креатинину, що можливо є наслідком не тільки гіпотеріозу, а й браку білка у раціоні.

Активність аспартатамінотрансферази дорівнювала $29 \pm 1,8$ од/л з коливаннями від 12 до 46 од/л, а аланінамінотрансфераза – у середньому $38 \pm 2,6$ од/л, з коливаннями від 20 до 56 од/л.

Рівень метаболітів вуглеводного обміну був у межах норм. Так вміст глікогену дорівнював $12,8 \pm 0,56$ мг%. Концентрація глюкози коливалася від 3,1 до 4,5 ммоль/л та складала у середньому $3,80 \pm 0,34$ ммоль/л, а молочної кислоти, відповідно від 0,48 до 0,94 ммоль/л та $0,71 \pm 0,22$ ммоль/л при активності лактатдегідрогенази 120-164 од/л.

Таким чином, при зниженні функції щитоподібної залози відмічається тенденція до підвищення реакції гліколізу.

Висновки. На підставі проведених досліджень можна зробити наступні висновки:

1. Діагностичний комплекс "ПАРКЕС" дозволяє визначати функціональний стан щитоподібної залози за показниками коливання біорезонансу у 85,7% випадках.
2. У дослідних собак з клінічними проявами гіпотеріозу спостерігалось зниження рівня тироксину та трийодтиронину, яке супроводжувалось зменшенням вмісту гемоглобіну, небілкових азотистих речовин та активності аспартат- та амінотрансфераз, й підвищенням концентрації молочної кислоти та активності лактатдегідрогенази.

Література

1. Быков В. Л. Гетерогенность щитовидной железы млекопитающих и возрастные изменения органа / В. Л. Быков // Архив анатомии. - 1979. -Т. 86, № 3. – С. 80-94.
2. Бобрицька О. М. Функціональна активність біологічно активних точок собак / О. М. Бобрицька // Науковий вісник Луганського національного аграрного університету. Серія «Ветеринарні науки». – Луганськ, 2012. – № 37. – С.12-15.
3. Гербельский Л. В. Внутриорганный интеграция щитовидной железы : автореф. дис. ... д-ра мед. наук : спец. 16.00.02 "патология, онкология и морфология животных" / Л. В. Гербельский ; Днепропетр. гос. аграрный ун-т. – Днепропетровск, 1987. – 32 с.
4. Глумова В. А. Щитовидная железа / В. А. Глумова // Саркисов Д. С. Обновление структур организма. Структурные основы адаптации и компенсации нарушений функций / Д. С. Саркисов, Л. И. Аруин ; под ред. Д. С. Саркисова. - М. : Медицина, 1987. – С. 254-301.
5. Хоч Н. С. Изменение морфофункционального состояния щитовидной железы при сочетанном действии гипокинезии и холода / Н. С. Хоч, В. В. Лопухова, А. Д. Грацланова // Бюл. эксперим. биологии и медицины. - 1994. - Т. 118, № 11. – С. 523-528.

6. Шитов Л. А. Динамика активности гипофизарно-щитовидной системы у собак при длительной статической нагрузке / Л. А. Шитов, А. А. Виру // Адаптация к мышечной деятельности и гормоны : сб. науч. тр. - Ленинград, 1986. - С. 64-65.

Summary

DETERMINATION OF FUNCTIONAL ACTIVITY OF SHCHITOPODIBNOY GLAND OF DOGS BY BIORESONANCE METHOD

In the article the given results of morphological and biochemical analyses blood of dogs are with the mionectic function of thyroid gland certain by means of diagnostic complex "ПАРКЕС".

Рецензент – д.вет.н., професор Головач П.І.